

Inspreekreactie Stichting Milieuzorg Zeist e.o. 'Ontwerp-Herziening PRS/PRV'

Geachte Statenleden, Gedeputeerde, overige aanwezigen,

1. In 2012 is door PS de PRS/PRV vastgesteld. Mede gezien de vaststelling van het o.a. het Barro was een herziening van de PRS/PRV noodzakelijk, o.a. tenzij aanzien van de EHS. T.b.v. van de noodzakelijke wijziging is de 'Ontwerp partiële herziening PRS/PRV' eind vorig jaar voor het indienen van zienswijzen ter inzage gelegd, waarvan o.a. door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. (verder SMZ) gebruik is gemaakt. Door GS is n.a.v. de ingebrachte zienswijzen een 'Nota van Beantwoording' opgesteld. Gaarne maakt de SMZ van de gelegenheid gebruik bepaalde punten uit haar zienswijze kort toe te lichten;

EHS

2. Allereerst betreurt de SMZ het natuurlijk dat n.a.v. het Barro alsnog de Militaire oefenterreinen uit de EHS zijn gehaald. Zoals uit diverse natuuronderzoeken naar voren komt moeten de betreffende terreinen zeer waardevol voor de natuur worden geacht (zie o.a. ook het rapport: 'De bijdrage van defensie van de Nederlandse Natuur (Min Defensie, 2012)'¹ en in die zin is de SMZ er (met de Provincie) altijd een groot voorstander van geweest dat deze terreinen, voor zover daar natuurlijk natuurwaarden aanwezig zijn, een integraal deel uitmaakten van de EHS. Kennelijk denkt (en dacht) het rijk daar anders over, maar gelukkig is in de voorliggende Herziening wel opgenomen dat als deze terreinen vrij van militair gebruik komen daaraan wederom de EHS-status zal worden gegeven;

Experimenteerruimte duurzame energie

3. Wat betreft duurzame vormen van energie wil men daaraan nu kennelijk meer experimenteerruimte geven, met name ook in zogenaamde 'pauzelandenschappen'. Op zich is het natuurlijk goed dat hieraan aandacht wordt geschonken, ook gezien de opgave waar de provincie op het gebied van duurzame energie voor staat (zie overigens ook het onderzoeksrapport: 'Utrecht roadmap to a Third Industrial Revolution (Rifkin, 2010)', maar ook hierbij acht de SMZ het van belang dat bij gegeven afwegingen er nadrukkelijk ook rekening wordt gehouden met aanwezige (en toekomstige) te realiseren waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie (zie overigens niet alleen de 'Kwaliteitsgidsen Landschappen', maar ook het recente 'Advies Energielandenschappen' van de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (ARK));

PMC

4. Dan komt de SMZ bij het voor haar belangrijkste punt, namelijk het al dan niet wijzigen van de rode contour t.b.v. het kinderoncologisch onderzoekscentrum, het Prinses Maxima Centrum (PMC). Dit nieuwe centrum is nu net geprojecteerd in de laatste groene buffer tussen de Uithof en het landgoed Oostbroek. Zoals ook u bekend is door de initiatiefnemers van het PMC in een eerder stadium bij de provincie al een verzoek tot een 'Inpassingsplan' gedaan. Nadat de gemeenteraad van Utrecht te kennen had gegeven zelf alsnog de verantwoordelijkheid te nemen voor het opstellen van het bestemmingsplan is dat verzoek niet verder in behandeling genomen. Wel had de provincie vooruitlopend op de vaststelling van het bestemmingsplan in de thans voorliggende Herziening alvast de rode contour zodanig verschoven dat de betreffende ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt. Aangezien de bestemmingsplanprocedure evenwel door de gemeente Utrecht nog niet is opgestart en dus ook niet exact bekend is waar die rode contour dan dient te liggen, wordt thans voorgesteld om de definitieve wijziging op procedurele gronden nog even aan te houden. Wel is als voorwaarde aan de gegeven herziening opgenomen, dat daar '*als compensatie een groene kwaliteitsverbetering wordt gerealiseerd die in redelijke verhouding staat tot de te realiseren rode ontwikkeling*';
5. Alvorens nader op het initiatief voor het Prinses Maxima Centrum (PMC) zelf in te gaan, althans het voorstel dat thans voorligt, wil de SMZ allereerst nog eens nadrukkelijk aangeven, dat zij er natuurlijk ook een voorstander van is dat kinderen met kanker de

¹ Vergelijk overigens ook de natuur op de voormalige Vliegbasis Soesterberg.

beste zorg krijgen die maar mogelijk is. Waar het de SMZ evenwel om gaat is de plek waar het PMC uiteindelijk wordt gerealiseerd;

6. Bezien we dan het voorliggende voorstel dan is dat eigenlijk eerder een 'procedure-voorstel' dan dat een inhoudelijk afweging t.a.v. het wijzigen van de rode contour heeft plaatsgevonden. Feitelijk laat men de wijziging nu immers afhangen van de nadere toetsing zoals deze in het kader van het bestemmingsplan zal plaatsvinden, terwijl o.i. nu juist ook de provincie zelf in haar PRS/PRV zou moeten aangeven, met name ook gezien de bij de betreffende ontwikkeling eveneens in het geding zijnde 'provinciale belangen' en dan in het bijzonder die t.a.v. natuur en landschap, of een dergelijke ontwikkeling op de betreffende plek überhaupt wel aanvaardbaar moet worden geacht. Alhoewel het dan bij de PRS/PRV in formele zin om een 'Besluit van algemene strekking' zou gaan, waartegen geen beroep mogelijk is², vraagt de SMZ zich wel af of het thans voorliggende besluit in planologisch-juridische opzicht dus wel aanvaardbaar moet geacht;
7. Alhoewel het oprekken van de rode contour t.b.v. het PMC ook al in de PRS/PRV 2013-2028 was aangekondigd (zie ook de PRS, Hoofdstuk 5.5.3.6: 'Stedelijk programma Utrecht', pag. 62), blijft de SMZ daar allereerst gezien de vigerende beleidskaders haar kanttekeningen bij plaatsen. Zo is het allereerst de vraag of de betreffende uitbreiding wel past binnen de 'Ladder van Duurzame Verstedelijking' (zie met name ook het BRO, Art. 3.1.6, lid 3), waarbij de verstedelijking toch in eerste instantie in het binnenstedelijke gebied dient te worden gezocht. Daarnaast is het de vraag of de uitbreiding die wordt beoogd wel past binnen zowel het provinciale beleid ten aanzien van zowel de 'Kernrandzones' (op basis van een integrale gebiedsvisie (zie ook de PRS/PRV, Art. 4.8)), evenals dat t.a.v. nieuwe bedrijventerreinen (vergelijk ook 'Regionale convenanten bedrijventerreinen'³) en kantoren (vergelijk ook recente besluit t.a.v. 'Aanpak kantorenleegstand'⁴);
8. In inhoudelijke zin gaat het hier om een uiterst smalle groene zone, ook wel aangeduid als de 'laatste (groene) schakel', die als het ware ligt ingeklemd tussen de stedelijke ontwikkelingen van Utrecht/De Uithof/Bunnik en Zeist. Binnen dit gebied loopt zoals u bekend een belangrijke ecologische verbindingzone (EVZ), die de natuurgebieden van het Vechtplassengebied/Noorderpark en die van het Kromme Rijngebied/Langbroekerweteringgebied met elkaar verbindt (zie ook de folder: 'Natuur verbinden en behouden'). Teneinde het aanwezige natuurnetwerk te kunnen realiseren, moeten met name nog de aanleg van ecopassages onder de N-237 en bij de Biltse Rading relevant worden geacht, waarbij wij uiteraard blij zijn met de (recente) steun van zowel de Provincie Utrecht, de gemeente De Bilt als de gemeente Utrecht om deze passages (toch) te realiseren (zie o.a. ook recent getekende overeenkomst). Duidelijk zal zijn dat als we de gehele ecologische verbinding bezien, dat deze uit een aantal kerngebiedjes en verbindende groenstructuren bestaat. Die kern- (of brongebiedjes/natuurparels) bestaan dan voornamelijk uit de in het gebied aanwezige landgoederen, zoals Oostbroek, Vollenhove en Sandwijck, waar (vaak) een zeer rijke natuur aanwezig is (zie overigens wat het landgoed Oostbroek betreft ook het recent verschenen boek: 'Van Wildernis tot Oase - Landschapsgeschiedenis van het Landgoed Oostbroek bij De Bilt');
9. Juist om het landgoed Oostbroek in haar volle glorie te laten schitteren, zowel in cultuurhistorisch, landschappelijk als ecologisch opzicht, moeten het aanhouden van ruime groene bufferzones o.i. wezenlijk worden geacht. In die zin heeft de SMZ indertijd ook al bij de gemeente Utrecht een zienswijze ingediend op het 'Bestemmingsplan De Uithof (Utrecht, 2010)', op basis waarvan toen alsnog aan de betreffende weilanden de bestemming 'Groen - Weide' (i.p.v. alleen 'Groen') is gegeven. Ook heeft zij niet lang daarna, overigens tezamen met vele anderen, nog haar zienswijze tegen de aanleg van een remise voor de trambaan Utrecht CS-Uithof in de betreffende weilanden naar voren gebracht, waarna alsnog werd besloten de remise onder de nieuwe P&R aan te leggen;

² Overigens vraagt de SMZ zich af of het wijziging van de rode contour t.b.v. het PMC toch niet als een 'concrete beleidsbeslissing' dient te worden aangemerkt, aangezien het toch om een concreet project gaat dat eveneens als zodanig nader is begrenst.

³ Zie o.a. het: 'Regionaal convenant bedrijventerreinen Regio Utrecht 2011-2020 (BRU, 2012)'.

⁴ Weliswaar gaat het bij het PMC om de bestemming: 'Maatschappelijk', maar ook daarbij moet efficiënt en optimaal (dus o.a. meervoudig) ruimtegebruik o.i. wel degelijk relevant worden geacht teneinde natuur en landschap in het buitengebied te kunnen sparen.

10. Zoals ook uit de beschikbare stukken kan worden afgeleid zijn voor het Prinses Maxima Centrum (PMC) diverse alternatieven in beeld (zie ook bijgevoegde: 'Modellenstudie'). Bezien we dan het 'voorkeursalternatief', althans het alternatief dat de voorkeur heeft van het PMC en kennelijk nu ook door de gemeente Utrecht wordt onderschreven (zie ook 'Modellenstudie', Alternatief 2 C + D), dan zal het duidelijk zijn dat met name bij dat alternatief er een aanzienlijk gedeelte van de nu nog resterende weilanden tussen het WKZ en het landgoed Oostbroek zal worden volgebouwd en daarbij dus feitelijk de 'harde' grens zoals deze thans met de busbaan (en in de toekomst de trambaan) tussen de bebouwing van de Uithof en het groene buitengebied (nog) aanwezig is fors zal worden overschreden;
11. Duidelijk zal zijn dat als de laatste groene buffer wordt bebouwd, ook al is dat dan gedeeltelijk, dat dat allereerst ten koste zal gaan van aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden. In cultuurhistorisch, maar ook landschappelijk opzicht kan het landgoed Oostbroek feitelijk niet los worden gezien van de haar omringende weilanden, die karakteristiek zijn voor de vele 'uithoven' die het klooster dat in de Middeleeuwen op Oostbroek was gevestigd rijk was. Verder zal de bebouwing van de ter plaatse aanwezige weilanden ook leiden tot een bepaald verlies aan ecologische waarden, ook al is (gezien alle (ruimtelijke) ontwikkelingen) de ecologische kwaliteit daarvan op dit moment (helaas) al lang niet meer zo hoog als enige decennia terug. Zo kwamen hier in een niet al te ver verleden nog karakteristieke soorten als grutto's en ook patrijzen voor, maar zijn deze de laatste jaren niet meer waargenomen. Wel vervullen de weilanden nog een functie als foerageergebied voor roofvogels (o.a. buizerd) en ook vleermuizen. Daarnaast zal van de bebouwing bij realisatie van het PMC een nog grotere uitstraling (licht, geluid, etc.) op het landgoed Oostbroek uitgaan dan thans al het geval is, met mogelijk effecten op aldaar voorkomende (beschermde) soorten, zoals o.a. de boommarter, etc.;
12. In een van de andere alternatieven is de bebouwing van het PMC geconcentreerd in het gebied tussen het WKZ, de Universiteitsweg en de Hoofddijk (zie ook de 'Modellenstudie', Alternatief 1 B). Alhoewel daar al bebouwing aanwezig is (o.a. Ronald McDonaldhuis, 2-deks parkeergarage), is daar ook nog een zee van ruimte en ligt de bebouwing op zich wat betreft geluid ook gunstiger t.o.v. de A-28. Op basis van creatieve oplossingen en met name ook de moderne technieken die thans voor het bouwen van gebouwen beschikbaar zijn (zie ook de vele 'zwevende' gebouwen op de Uithof zelf), moet het dan toch mogelijk zijn een oplossing te vinden die zowel aan het genezen van zwaar zieke patientjes als aan natuur en landschap ten goede komt;
13. Bezien we dan het effectenschema uit de Modellenstudie dan zal duidelijk zijn dat met name het voorkeursalternatief, dus alternatief 2 C + D, een relatief groot aantal minnen scoort ten aanzien van gegeven toetsingscriteria, terwijl het natuurvriendelijke alternatief, dus het alternatief 1 B, juist positief op vrijwel alle aspecten scoort, zoals natuur, landschap, geluid, etc.;
14. Niet onbelangrijk is verder dat nog maar vrij recent in de 'Visie De Uithof (gemeente Utrecht, 2007)' nu juist ook de weilanden tussen het WKZ en de Uithof als 'landschap' waren aangeduid, dus gebieden die wat verder weg van de bebouwingsclusters waren gelegen en waar het oorspronkelijke landschap is behouden. Eveneens is door de 4 partners, te weten de stad Utrecht, de Universiteit Utrecht, het UMC en de Stichting Het Utrechts Landschap (dus de '4U'), ook een (nieuwe) visie op de Uithof ontwikkeld, maar o.i. wordt daarbij nu net gekeken hoe met name de (groene) relaties tussen de Uithof en haar groene omgeving kunnen worden versterkt (zie overigens ook de visie: 'Tuinen van Utrecht (SUL, 2009)', pag. 26), maar juist niet hoe de Uithof nog verder buiten haar thans bestaande grenzen (lees: 'rode contour') kan uitbreiden;
15. Kortom, de SMZ hoopt dat de provincie uiteindelijk als grens voor het PMC de huidige busbaan/toekomstige trambaan aanhoudt en dus alsnog haar voorkeur uitspreekt voor het meest natuurvriendelijke alternatief, dus het alternatief dat de bebouwing met name concentreert tussen de Universiteitsweg, de Hoofddijk en het huidige WKZ. Daar komt bij dat uit diverse onderzoeken naar voren komt dat groen een positieve invloed heeft op de gezondheid van mensen, dus dat het koesteren van een ruime groene buffer tussen het PMC/WKZ en het landgoed Oostbroek niet alleen de natuur (en het landschap) ten goede zal komen, maar uiteindelijk ook de mens.

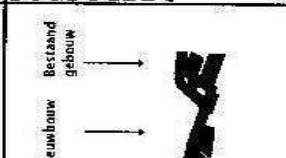

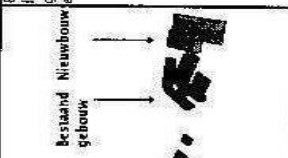

P. Greeven (SMZ)

December 2012/januari 2013

Modellenstudie NKOC

Stedenbouwkundige opzet van De Uithof is een Campus. Zorgvuldige synthese tussen bebouwd en onbebouwd. Onbebouwde deel is herkenbaar als landschap.

Principe: **Bebouwing is orthogonaal, landschapselementen zijn diagonaal.**

Plattegrond	3D	Beplanning	Ruimtelijk	Verkeer Ontstopping	Verkeer HOV/Tram	Milieu/ Geluid/Lucht	Groen	Bestemmingsplan	Draagvlak	Economie	KOC
		<p>Ruimtelijke opzet langs de Hoofdrij of genic-greid binnen UMC. Gebruik maken van het uitbreiden van bestaand parkeergebouw. Mogelijkheid voor een samenhangend complex NKOC met een entree.</p>	<p>Ruimtelijke opzet. Past binnen de Campus Uithof.</p> <ul style="list-style-type: none"> Compact bebouwing Beperkte loopstanden tov overige voorzieningen. Technische inspraakvoorwaarden. 	<p>Beschrijving toename inlensiteiten 13,00 mtr/17 atm.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ontstijping van het gebouw op bestaande infra. Parkeren in bestaand (uitbreiding) parkeergebouw/Transerium. Mogelijkheid voor centrale entree voor parkeeren en bezoekers. 	<p>Geen maaiweld kruising HOV/trambaan.</p>	<p>+/- Valt binnen de wettelijke contouren geluidszoneering.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ruimte voor watercompensatie opv. Afbeg HOV/tram. +/- Luchtkwaliteit. 	<p>Mogelijkheid voor ruimtelijke inpassing. Behoud van Campus = behoud landschap.</p> <ul style="list-style-type: none"> Overeenstemming met Zeist en de Bilt. 	<p>Procedure conform WRD.</p> <ul style="list-style-type: none"> Planning tijd = < 1,5 jaar. Landschap. Recreatie. Ecologie. 	<p>NKOC.</p> <ul style="list-style-type: none"> UU. Onliggende gemeenten. ? UMC. 	<p>Ontwikkelingsmogelijkheden.</p>	<p>Uitzicht (bv herstell. bestaande voorzieningen).</p> <ul style="list-style-type: none"> Klein bouwblok, veel mogelijkheden lichtbetreding.
		<p>Eigenstandig bouwvolume in het groen. Twee gebouwen met een eigen entree.</p>	<p>Eigen richting. Niet passend binnen de Campus Uithof.</p> <ul style="list-style-type: none"> Minder compact. Grotere loopstand tov van overige voorzieningen. Technische inspraakvoorwaarden. 	<p>Ontsluiting via Hoofdrij niet gewenst.</p> <ul style="list-style-type: none"> Complexiteit kruising bij hoofdrij door rampen ontlasting UMC HOV/Tram. Geen mogelijkheid voor noord-ontsluiting van busbuffer. Onduidelijkheid bij twee entrees voor parkeeren/bezoekers. 	<p>Extra maaiweld kruising van de HOV/trambaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> Geen termite busbuffer. Inpassingseen afdeling HOV/tram. 	<p>+/- Valt binnen de wettelijke contouren geluidszoneering.</p> <ul style="list-style-type: none"> Extra voorzieningen opv geluidsbelasting. Strengere geluidsnormering opv. lagging in landelijk gebied. Geen ruimte voor verleggen en verbreden watergang opv. watercompensatie. +/- Luchtkwaliteit. 	<p>Past niet binnen de Campusopzet Uithof.</p> <ul style="list-style-type: none"> Geen overeenstemming onliggende gemeentes. 	<p>NKOC.</p> <ul style="list-style-type: none"> UU. Onliggende gemeenten. UMC. 	<p>Ontwikkelingsmogelijkheden.</p>	<p>Uitzicht (bv herstell. bestaande voorzieningen).</p> <ul style="list-style-type: none"> Groot bouwblok, beperkte mogelijkheden lichtbetreding. 	
		<p>Bouwen in het groen. Samen met het bestaande gebouw vormt dit een centraal entree. Entree is aan de westzijde van de HOV/trambaan. Wel overbouw van de HOV/trambaan. Max hoogte 7 bouwlagen.</p>	<p>Ruimtelijke opzet. Past binnen de Campus Uithof.</p> <ul style="list-style-type: none"> Compact bebouwing. Beperkte loopstanden tov overige voorzieningen. Technische inspraakvoorwaarden. 	<p>Ontstijping van het gebouw op bestaande infra.</p> <ul style="list-style-type: none"> Parkeren in bestaand (uitbreiding) parkeergebouw/Transerium. Geen maaiweld kruising HOV/trambaan. Centrale entree voor parkeeren en bezoekers. 	<p>Geen maaiweld kruising HOV/trambaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ruimte voor. Verrote profiel, wye ruimte en busbuffer (wenselijk?). Meer programma rond halve. 	<p>+/- Valt binnen de wettelijke contouren geluidszoneering.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ruimte voor watercompensatie opv. aangeleg HOV/tram. +/- Luchtkwaliteit. 	<p>Beperkte inpassing behoud landschap.</p> <ul style="list-style-type: none"> Assend te ontwerpen afgestemd op het Campusprincipe van de Uithof. 	<p>Procedure conform WRD.</p> <ul style="list-style-type: none"> Partiele herziening PRF (provincie). Planning tijd = < 1,5 jaar. Landschap. Recreatie. Ecologie. 	<p>NKOC.</p> <ul style="list-style-type: none"> UU. Onliggende gemeenten. UMC. 	<p>Ontwikkelingsmogelijkheden.</p>	<p>Uitzicht (bv herstell. bestaande voorzieningen).</p> <ul style="list-style-type: none"> Mogelijkheden lichtbetreding.